

Väntan

Hjorthagsmålningar

EPA minns del 3

Hur Hjorthagen drabbades av Spanska sjukan

Stadsljus

15150.0

PROJEKT
Nybyggnad bostäder

RITNINGNUMMER
A 01

5450.0 4250.0

PROJEKTNUMMER
623 881

SKALA
1:100 1:5

600.00

Stadsljus

Just nu bygger vi för framtida ljuspunkter i Norra Djurgårdsstaden.

Granne med de gamla gasklockorna växer snart Stadsljus fram – ett alldeles unikt boende med 30 spektakulära våningar som kommer att erbjuda en svårslagen utsikt över huvudstaden och dess skärgård. Du bor i en attraktiv stadsdel där bostäder och historiska kulturbyggnader samsas och skapar ett nytt naturnära urbant område. Intresserad?

Anmäl ditt intresse på obos.se/stadsljus
Bli medlem och få förtur.

GASVERKET KICKAR IGÅNG!

BILDEN ÄR ETT MONTAGE

Nu skapas ny energi i Gasverket. Från att ha varit ett stängt industriområde utvecklas här en ny stadsdel med en alldeles egen karaktär. Gasverket blir en plats att bo och jobba i, men också en besöksdestination med nya scener för kultur, musik och matupplevelser.

Delar av Gasverket har redan öppnat, som Klätterverket och Matcafé Mätarhuset. Nästa år öppnar Spårvägsmuséet, en restaurang och ett bageri på det nya torget! Snart tar vi tag i östra delen av Gasverket, följ utvecklingen på gasverket.se

Vi på CA Fastigheter är ett fjärde generationens familjeföretag baserat i Kalmar som värnar om utvecklingen av Gasverkets levande stadsdelskärna och ser fram emot att få området att växa. För oss är det naturligt att ta ansvar för god hälsa och gemenskap och är dessutom stolt huvudsponsor till Värtans IK.

Värtans IK:s årsmöte

Klubbens medlemmar inbjuds till årsmötet måndag 28 mars 19.00. Närmare information om hur mötet äger rum ges via laget.se/vartans_ik. Du som är medlem kan redan nu anmäla att du vill delta, så att du kan få information direkt till din e-post. Skriv till mats.erik.rehn@gmail.com

Nuvarande styrelse:

Ordförande Mats Rehn, vald till 2022
Ledamot Folke Bornhammar, vald till 2023
Ledamot Thomas Mellin vald till 2022
Ledamot Ann-Katrin Angeklint vald till 2022
Ledamot François-Laurent Briès vald till 2023
Ledamot Jan Olson vald till 2023
Ledamot Olof Torén vald till 2023
Ledamot Dan Jarl vald till 2023

Valberedning:

Johanna Ankarcrona (johanna.a.ankarcrona@gmail.com) och Richard Jangklev (richardjanklev@hotmail.com)

Bli medlem i Värtans IK

Årsavgiften för en stödjande medlem är 250 kr. Som medlem får du säkert Värtabladet. Betala till Värtans IK plusgiro 259393-7 eller swish 123 602 35 84. Ange "ny medlem" och din postadress.

Ny formgivare för Värtabladet

Efter att sedan 2008 ha formgett Värtabladet och boken "Hjorthagen och runtomkring" har Christer Langseth bett om att bli avlöst. Tack Christer för ovärderlig insats. Ny formgivare är Håkan Kjellin.

Christer Langseth

Håkan Kjellin

Omslagsbilden

Todd Gordon och hans motiv Värtaverket, sett från Lanforsvägen. (Se även sid. 17.)

VÄRTABLADET ges ut av Värtans IK, två gånger per år. Upplaga: 3 900 ex. Redaktion: Mats Rehn, redaktör och ansvarig; Håkan Kjellin, formgivning.

Inlägg och adressändring: Mats Rehn, Nimrodsgratan 19, 115 42 Stockholm, 08-664 16 45, mats.erik.rehn@gmail.com

Värtan på nätet: Gå in på: www.laget.se/Vartans IK. Med knappen "Välj lag" till höger om klubbnamnet kan du komma till de flesta värtalags sidor.

VÄRTANS IK

Plusgiro: 25 93 93-7
Swish 1236023584

Värtans IK närmar sig sitt 100-årsjubileum 2024. Födelsedatum är 20 juli. Som många vet grundades VIK redan 1911, men senhösten 1923 gick klubben av ekonomiska skäl upp i Östermalms IF. Man släppte då sin plats i Uppsvenskan, steget under högsta serien.

1925 blev det därför omstart i näst lägsta serien klass 10. Sedan gick det fort och 1935-36 (man spelade höst vår fram till 1959) var Vär-

betalande. Publikrekordet på 2 800 betalande från matchen mot Skärblacka från Norrköping står sig än.

I dag är ungdomsarbetet omfattande med drygt 30 flicklag och pojklag. En av klubbens visioner är att få fram spelare från ungdomslagen till seniorlagens A-lag. Förhoppningsvis finns ett damlag i spel 2022. Det har dock varit svårt att få den rekryteringen att fungera. Varför

Förhoppningsfull bild. I sista A-lagsmatchen 2021 mot Gimonäs fick tre ungdomar chansen och gjorde inte bort sig: Caesar van den Bussche ((f 2005), Jonathan Rosengart (f 2006), Adam Esk (f 2005).

tan ända uppe i division 2 Östra. På den tiden fanns A-, B- och C-lag samt två juniorlag. De yngre fick ägna sig åt spontanfotboll och spela klassmatcher, kvartersmatcher för att förbereda sig för steget upp till juniorerna. Ännu 1949 fanns under juniorerna bara ett enda pojklag. Trots att klubben inte engagerade sig i pojkfotbollen, fungerade rekryteringen. Nästan alla som spelade i A-laget kom från juniorleden. När Värtan 1934 vann klass 1 och gick upp i Östsvenskan (division 3) intervjuades lagledaren och ordföranden Erik Dahlberg, som sade att "I Värtan spela endast spelare som bo i Hjorthagen" (DN 22 juni 1934). I A-laget från 1940 (se sid 24) bodde åtta av de elva spelarna i Hjorthagen.

Det är inte utan att en nutida ordförande kan känna sig avundsjuk dels över att klubben förr rätt lättvindigt var självförsörjande på spelare, dels över det stora publikintresset. Första spelåret i div 2, 1935-36, var publiksnittet på Hjorthagens IP (invigd i augusti 1934) 1 265

var det så lätt förr men svårare idag? Det finns många förslag till förklaring: att studiekraven numera är hårda och att idrottskarriären avbryts tämligen tidigt; att utbudet av fritidsaktiviteter numera är så stort och att fotbollen ibland väljs bort; att steget till A-laget är stort, eftersom seniorspelare som söker sig till Värtan ibland är skolade i större klubbar; att Värtan inte riktigt hittat en organisation för att slussa egna spelare till A-laget.

Frågan är en ödesfråga för klubben. De yngsta spelarna ska ha drömmen om att en gång spela i Värtans A-lag (dam och herr). Spelare som gått den långa vägen har även förhoppningsvis en stark klubbkänsla och blir kvar som ledare och funktionärer, kanske hela livet. För styrelsen är denna "röda tråd" en prioriterad fråga.

Mats Krönika

MATS REHN
ordförande i Värtans
IK

BOWLING

Två inställda säsonger har drabbat Värtans IK:s bowling på så sätt att några spelare, antingen lagt av eller tvekar att komma tillbaka till sin sport. Truppen är trots detta ganska stor och

Värtans A-lag efter hemmavinst mot Team Enköping. **Bakre från vänster:** Thomas Englund, Joel Lindström, Dan Toropu, Ola Näslund, Jonas Jonsson, Kjell Scherman. **Framre från vänster:** Micke Wendell, Jesper Bergwall, Stefan Tingvall

inte mindre än fem nya spelare har skrivit på för Värtan: Jonas Jonsson, Joel Lindström och Tomas Regnander från Team X Bowlers, Thomas Englund från MP (spelade för ett antal år sedan i Värtan) samt Marcus Auvinen. Marcus spelade för några år sedan för BK OS och BK Ön, som båda lagt ner verksamheten.

A-laget spelar i div 1 Södra Svealand och B-laget i Stockholmsligan klass 3. Båda lagen är åttamannalag. Kontakt: Mats Rehn 070 291 83 23; mats.erik.rehn@gmail.com

A-lagets spelprogram under våren 2022

- Lördag 15 jan 13.00 Värtan – Stureby F1 Kungsholmshallen
- Lördag 22 jan 09.00 Värtan – Fredrikshof Kungsholmshallen
- Lördag 29 jan 09.00 Värtan – Team Sol-lentuna Kungsholmshallen
- Lördag 19 feb 09.00 Värtan – Djurgårdens IF Kungsholmshallen
- Lördag 5 mars 10.00 Runan – Värtan Vallentuna
- Lördag 5 mars 14.00 Hammarby IF – Värtan Brännkyrkahallen
- Lördag 2 april 11.00 Team Linköping – Värtan Linköpings sporthall
- Lördag 2 april 16.00 Fredrikshof – Värtan Bowl-O-Rama (Årsta)
- Lördag 9 april 09.00 Värtan – Vendelsö Kungsholmen

welsit

DIN LOKALA DATORFIXARE!

- Lagar din dator. Bärbar eller stationär, fixar skrivaren m.m.
- Löser problem med virus, rensar och ominstallerar
- Installerar Wi-Fi, skrivare, Chromecast
- Lär dig hur du använder din dator. Internet, e-post och andra program som bl.a. Facebook, Skype m.m.

VÄLKOMMEN! M.v.h. Stephen

Butik: Artemisgatan 47 a, Hjorthagen | Tel: 073-965 60 01
E-post: welsit.se@gmail.com | Hemsida: www.welsit.se

En träningskväll på Kungsholmshallen i oktober. Vanligen deltar omkring 20 spelare.

Seniorfotboll

Värtans A-lag åkte förra året ur div 3 med minsta möjliga marginal och spelade därför i år i div 4 Stockholm Mellersta. Ambitionen var att återta platsen i trean, men det lyckades inte. Det är numera alltför dyrt att spela oavgjort (två tappade poäng per match) och Värtan spelade oavgjort i fem matcher av elva. Både förra säsongen och den senaste blev halverade på grund av pandemin och fick formen av enkelserie.

Även ambitiöst tränande B-laget drabbades av att seriematcherna blev få. Vi får hoppas på en normal säsong 2022.

A-lagets tabell

Division 4 Stockholm Mellersta 2021						
Boo FF	11	8	1	2	33 - 16	25
Ängby IF	11	7	2	2	36 - 15	23
Som United FF	11	6	4	1	30 - 16	22
Järla IF	11	5	3	3	31 - 25	18
Rinkeby United	11	5	2	4	25 - 19	17
Värtans IK	11	3	5	3	27 - 25	14
Mariebergs SK	11	4	2	5	19 - 21	14
Älta IF	11	4	1	6	22 - 26	13
Gimonäs FC	11	4	1	6	11 - 28	13
Fisksätra IF	11	3	3	5	15 - 21	12
Norrtulls SK	11	2	3	6	23 - 35	9
IFK Lidingö BK	11	1	1	9	19 - 44	4

B-laget på Zinkensdamm

Bakre från vänster: Casper Wikner (mv), Daniel Andom, Isak Sigbrant, Fabian Siörner (k) Abel Tedros Gesesew, Dag Tingström, Eliot Köpper (lagledare)

Främre från vänster: Rasmus Hansson, Moses Orieny Karlsson, Patrick Pettersson Hafoka, William Howe, Joakim Wikner

Saknas på bild: Elias Hammami, Joel Wettborn, Axel Sjölund, Niklas Emås, Adam Esk, Teodor von Arndt, Teo Davidsson, Simon Segerstedt-Grahn, Gabriel Prager, Alexander Håkansson

Foto: tränaren Ivan Panajotov

A-lagets målskyttar i seriespelet

Vaughn Miller 8

Gareth Miller 6

Joel Bylander, Carl Björk, Adam Idris Nordqvist 2

Mattias Folkesson, Martin Eskilsson, Robert Kjellman, Egill Jónsson, Hugo Berggren, Joakim Alriks-son, David Gustafsson 1

A-laget mot Marieberg på Stadion. Vinst med 3-1.

Bakre från vänster: Youssef Riahi, David Gustafsson, Rasmus Karlsson Håård, Isper Igualikinya, Ludwig Nordin, Egill Jónsson, Magnus Bäckström, Robert Kjellman, Carl Björk, Emil Fnine

Främre från vänster: Adam Nordqvist, Gareth Miller, Vaughn Miller, Gustaf Lindberg, Joel Bylander, Martin Eskilsson

Den här gången ska jag mer försöka hålla mig till minnen som är knutna till Hjorthagen. Vår familj kom till Hjorthagen 1936, då jag var åtta år och började i första klass. Vi flyttade in på Nimrodsgatan 2 och utsikten från vardagsrummets fönster finns bevarad på en målning, gjord omkring 1938 av min nio år äldre bror Lennart. Han var då 19 år gammal. Den kände konstnären Sven Erixon skrev uppskattande rekommendationer för att hjälpa Lennart att få gå på konstskola, då han på grund av TBC inte kunde fortsätta sitt tunga plåtslagaryrke. Men den tidens myndigheter trodde inte på den konstnärliga banan och i stället blev han omskolad till byggnadsingenjör. Hans perspektivskisser blev mycket uppskattade av bland andra Peter Celsing.

Vi kom som sagt till Hjorthagen 1936 och då

inträffade rimligen den första kyssen. Jag var ju nästan åtta år. Sonja kan flickan ha hetat och jag tror att hon bodde borta i Tegeltravarna, nära trätrappan från Nimrodsgatan. Kyssen kan mycket väl ha inträffat på Lusoperan, dvs Folkets Hus ovanpå Konsum. Skulle vara roligt att träffa Sonja igen.

Jag hade många äventyr med en kille som hette Sven Lindkvist. Han bodde på Diana-vägen 21 eller 23. Han var en robustare och kraftigare sort än jag, som var smal som ett streck. Men jag var faktiskt lika envis och uthållig som han. Vi kom bra överens, båda snälla och fridsamma. Men vådliga utflykter gjorde vi, inte minst på skidor. Vi försåg oss med riklig matsäck och gav oss iväg, utan att veta var vi skulle hamna. Vid några tillfällen gav vi oss över bron till Lidingö och vidare över Askrikefjärden bort till Bogesund. Det gick bra så länge isrännan för kolbåtarna till Gasverket var frusen. Kolbå-

Lennart Erikssons målning från omkring 1938. Utsikt från vardagsrummet på Nimrodsgatan 2, 1 trappa. I förgrunden till höger vedboden till en av gasverkvillorna. Husgaveln hör till vinkelbyggnaden på Artemisgatan – Nimrodsgatan, med bland annat Svedlunds manufaktur. Framför husgaveln en kiosk, som EPA minns mycket väl. I kiosken såldes tobak, tidningar och godis.

Ett mål för vådliga skidutflykter, Bogesunds slott. Teckning av Storebror Lennart.

tarna gick ju den vägen eftersom de inte kunde komma under Lidingöbron. Den galne måste som bekant ha mycket tur och vi var tydligen tillräckligt galna. Inte en enda gång var rännen uppbruten, när hemfärden i skymningen började över fjärden.

Tillbaka till landbacken. Jag minns filminspelningen vid Artemisgatan ner mot Elverket 1941. ”Tänk om jag gifter mig med prästen!” Hon som hade en sådan fundering var Viveca Lindfors och prästen spelades av Georg Rydberg. Båda kom jag att möta på Dramaten och i andra sammanhang, då mitt eget teaterliv började några år senare.

På Myrorna på Kolargatan köpte jag en

Den beskurna flygbilden med den streckade linjen visar konstnärens utsikt.

pedalcittra med tre ackord. Jag tog snart bort mekaniken och använde den som kantele. Det lär finnas en filmstump i Frälsningsarméns arkiv, där jag agerar ”kund”. Fortfarande köper jag böcker hos Myrorna och lämnar ofta tillbaka dem, då de är väl genomlästa. Återvinning på högsta nivå.

Strax hitom Myrorna finns ett skyddsrum som tillkom under kriget. Det användes ofta som upplag för skrotinsamlingar, eftersom importen av metaller låg nere under kriget. För oss yngre var det förstås obegripligt att så mycket värdefullt betraktades som skrot. Cyklar, som behövde en ny kedja, rattkälkar, som saknade en spjåla i sitsen, grytor, kopparbunkar och mycket annat. Min kleptomani inskränkte sig till en 20 cm lång stålstav, rundad på ena sidan. Fick veta att den var gjord av silverstål. Jag hade den ofta i byxfickan och naturligtvis gled den ur vid ett besök i hamnen. Silverstålsstaven försvann ner i det lortiga vattnet, som inte bara tog emot Hjorthagens samlade avloppsvatten.

Inte mycket att göra, men en tröst var glassgubben som gick vid Tranholmsbåtarna med sin låda på magen. Han kunde ibland sticka till mig en 10 öres glasspinne. Han bröt lite på finska. Tack vare glassen blev vi goda vänner. Ibland fick jag följa med honom på någon av de vackra mahognybåtarna över till Tranholmen.

Att mitt tjuvgods kallades silverstål fick jag veta av min metallslöjdlärare, som även arbetade på Primusfabriken på Essingen. Med en handpress fick vi förvandla mässingsrondeller till små ljusstakar av olika former. Vi lärde oss grunderna i svarvning, gängning och polering. Som snickare fick jag senare mycket glädje av kunskaperna från Hjorthagsgården i 11-an på Skogvaktargatan. Även om mina år hos Carl Malmsten inte omfattade smide, hade jag stor nytta av att känna till olika materials formbarhet.

Fler minnen kommer förhoppningsvis i nästa nummer.

**Lasse "EPA"
Eriksson i
Norsborg**

I vår tid jämförs ofta den nuvarande pandemin med spanska sjukan. Texten nedan berättar om en tragedi i Hjorthagen 1918.

Texten är hämtat ur "Född i Hjorthagen" av Gunilla Giertha Rehn och Mats Rehn. Romanen är del 2 i en trilogi: "Hjorthagsprästen" (2014), "Född i Hjorthagen" (2015) och "Lyckan bor i Abessinien" (2021). I de två senare romanerna är Emma Charlotta Dahl och hennes dotter Gerda viktiga personer. 1918 är Gerda 14 år. Texten återges något förkortad.

Spanskan 1918

Så ringde kyrkklockorna igen. Nästan varje dag var det begravning i Hjorthagens kyrka. Emma Charlotta satt vid köksbordet med Social-Demokraten uppslagen. Molande tandvärk. Hennes blick kunde inte släppa bilden på stationskarlen Thörns familj. De tre döttrarna, Elsi 13 år, Märta 11 år, Ingrid 9 år. Under de tre flickorna ett porträtt av Thörn själv. Alla fyra döda i spanska sjukan. I texten under bilden läste Emma Charlotta att Thörns hustru också var insjuknad.

Gerda hade berättat att alla fyra skulle begravas i Hjorthagens kyrka nästa dag, 30 oktober. Pastor Lindh hade önskat att skolans barnkör, där ju Gerda var med, skulle sjunga på begravningen. Gerda hade övat hela söndagen med att lära sig psalmen utantill, "Bred dina vida vingar". Melodin var så sorgligt vacker. Emma Charlotta oroade sig för om Gerda och hennes skolkamrater skulle klara att stå bakom de fyra kistorna, utan att brista i gråt.

Emma Charlotta tänkte på den gången hon sist såg fru Thörn. Det var i kyrkan för några veckor sedan. Skolkören hade sjungit under högmässan och Elsi Thörn och Gerda hade stått bredvid varandra. Mödrarnas stolta blickar hade mötts. Efteråt hade fru Thörn sagt något vänligt om Gerda som sjungit solo. Emma Charlotta uppfattade vänligheten, men förstod inte riktigt allt hon sade. Fru Thörn var född i Danmark och hennes svenska var inte så lätt att förstå.

Hur skulle fru Thörns liv se ut, om hon blev frisk? Berövad hela sin familj. Om Emma Charlotta varit i fru Thörns ställe, skulle hon inte ha orkat leva vidare.

Elsi Thörn hade gått i klassen under Gerdas. Deras klassrum låg bredvid varandra. Det var genom kören som de kommit varandra nära. Den propert klädda flickan tog ett stort ansvar,

det hade Emma Charlotta förstått. Varje dag såg Elsi till att de två yngre systrarna kom i god tid till skolan. Tillsammans gick de efter skoldagens slut raka vägen hem. Det var en farlig väg. Det rörde sig så mycket konstigt folk i hamnområdet. Man måste passera flera järnvägsspår och även akta sig för automobiler. En liten pojke hade dödat av en lastbil på bron över järnvägen. Han hade stått och tittat på ett ånglok och sedan sprungit över vägen, för att få se när loket kom fram på andra sidan. Lastbilens förare hade inte upptäckt pojken för all rök från ångloket.

Nu hade spanskan tagit alla tre flickornas liv. Och pappans och kanske mammans. Mot spanskan fanns inget skydd. Mätte inte Gerda ha blivit smittad där nere i skolan. Det var många som blivit sjuka. Tidningen skrev varje dag att spanskan grasserade värst i folkskolorna och på regementena. Hade inte Gerda varit ovanligt blek och haft dålig aptit i morse? Hon som annars var så matfrisk. Att inte överlärare Branzell stängde skolan. Det kunde han göra, om det var många sjuka. Det stod i tidningen.

Om Emma Charlotta varit på arbetet, hade hon inte hunnit grubbla på det här viset. Men det var nu andra dagen i rad, som bageriet inte kunde hålla öppet. Mor Gustafva hade inte fått tag på tillräckligt med ved till bakugnarna. Lön fick inte Emma Charlotta, när bageriet var stängt, men det var ändå skönt att slippa gå dit.

Emma Charlottas oroliga tankar gick från Gerda till hur människor for illa till följd av kriget. Alla stupade soldater! Vad hade Gud för mening med allt detta? Att hon själv behövde gå till tandläkaren, kändes som ett futtigt problem. Alla undernärda barn! Spanska sjukan. Hon hade till och med läst om hur brist på fett gjort att många tyskar förlorat sitt mörkerseende. Men fick hon tro på tidningarnas stora rubriker, såg det ändå ut som om Tyskland var på väg att ge upp. Skulle det äntligen bli fred? I Sverige ställdes militärövningarna in på grund av spanskan. Men det gjorde nog inte så mycket, om det nu blev fred.

Nej, nu måste hon stryka Gerdas vita blus. Pastor Lindh ville helst att alla flickorna i kören

Tidningen Social-Demokraten skriver 29 oktober 1918 om familjen Thörns tragedi.

var klädda i vit blus till begravningen. Vad pojkarna skulle ha på sig, visste inte Emma Charlotta. De fick väl stå bakom flickorna, så att kläderna inte syntes så värst. Nästa dag höll bageriet öppet igen och därför kunde inte Emma Charlotta vara med på begravningen. För Gerdas skull hade hon gärna velat det.

Gerda grep Nina Anderssons hand. Orgeln dånade och magister Åhlén höjde sina händer. Nu skulle kören sjunga "Bred dina vida vingar". Gerda försökte att inte titta på de fyra kistorna, bara på magisterns händer. Hon fick inte börja gråta. Lite trevande började kören sjunga. Efter en stund blev sången säkrare. Magister Åhlén såg riktigt nöjd ut, då de sjöng psalmens sista rader: "Och låt i frid oss åter till nattens vila gå". Äntligen var det över. Nu vågade Gerda titta på alla människor som satt i kyrkbänkarna. Men kistorna nedanför henne, dem kunde hon inte titta på. Tänk att Elsi, som hon tyckte så mycket om, och som var så söt med sitt lockiga hår, låg i en av de hemska kistorna.

Gerda såg att längst fram till vänster, satt flickorna Thörns mamma och några andra vuxna. Alla tanterna hade sorgflor, som hängde ner från hattarna. De gick inte att se deras ansikten och om de grät eller inte. Bakom dem satt farbror Thörns arbetskamrater, de som arbetade vid järnvägen. Några bodde i Hjorthagen, det visste Gerda. Till höger satt alla klasskamraterna och deras fröknar.

Till sist blev Gerda tvungen att titta på kistorna. Det var när pastor Lindh öste jord på dem. Hon fick inte svimma. Hon kramade Ninas hand ännu hårdare. Sedan ställde sig överlärare Branzell framför kören. Gerda kände det som att hon gömde sig bakom hans breda rygg. Nu började han tala till alla, som satt i kyrkbänkarna. Han sade många fina saker om systrarna Thörn och uppmanade alla skolbarnen att resten av dagen vara stillsamma och tänka på Elsi, Märta och Ingrid. Det tänkte Gerda göra, vara stillsam och tänka, mest på Elsi förstås.

Nu började orgeln brumma och magister Åhlén ställde sig framför kören. Det var dags för "Härlig är jorden". Den psalmen kunde Gerda sedan länge. Alla i kyrkan sjöng med och då var det inte lika otäckt.

Efter alltihop följde Nina med Gerda hem.

I köket väntade mjölk och smörgåsar, som mamma gjort i ordning till Gerda. Det räckte till Nina också. De åt försiktigt, för att inte fläcka sina fina, vita blusar. Medan Gerda tuggade på sin smörgås, kom hon att tänka på att kaninerna nog också var hungriga och törstiga. Men överlärare Branzell hade sagt att alla skolbarn skulle vara stillsamma resten av dagen. Fick man då mata kaninerna? Det är klart att man fick, menade Nina, om man bara gjorde det lite långsamt och inte pratade så högt.

Fotnoter:

År 1918 bodde i Engelbrekts församling 24 355 personer. Av dessa avled 120 personer i Spanska sjukan under perioden oktober 1918 – april 1919. I Hjorthagen avled under samma period 13 personer i sjukdomen.

Stationskarlsänkan Elna Sofia Thörn (1882 – 1966; född Nielsen i Danmark) överlevde spanska sjukan.

I Sverige dog nästan 35 000 människor (av en befolkning på 5,8 miljoner) i Spanska sjukan. Hårdast drabbades de yngre. Kanske var det så att äldre personer hade en bättre immunitet efter ha haft Ryska snuvan i slutet av 1800-talet? Kanske hade de yngre ett starkare immunförsvar som vände sig mot den egna kroppen?

August Lind (1879 – 1945), Hjorthagens präst 1913 - 1945

David Åhlén (1885 – 1969) i många år kantor och körledare i Engelbrekts församling. Bland annat känd för tonsättningen av Sommarpsalm – En vänlig grönskas rika dräkt – till en skolavslutning i Hjorthagen 1933

Åke Frick till Minne

Den gamle värtakämpen Åke Frick har gått bort, 83 år gammal.

Åke Frick, Jompa Eriksson, Roger Almqvist och Leif Wahlström på Hjorthagens IP 2011.

Eftersom Åke blev Värtans kassör 1969 och stannade på den posten i nästan tio år kom vi att stå varandra nära. Det var alltid lika roligt att träffa den gladlynte Åke, då han dök upp på Hjorthagens IP. Hans intresse framgår av att han strax före pandemins utbrott inte drog sig för att försedd med rollator åka kommunalt från Tyresö.

Innan Åke blev klubbens kassör hade han

arbetat i några år för att bygga upp klubbens ungdomssektion. Dessförinnan hade Åke varit aktiv främst som back i hockey och bandy, men även som fotbollsmålvakt i Värtans reservlag.

B-lagsmålvakt 1958.

Under de här åren före och efter 1960 var Åke även klubbmästare och biträdande materialförvaltare, samt A-lagsledare i fotboll 1964.

En helt annan kontakt hade vi då Åke någon gång om året besökte min arbetsplats Åva Gymnasium i Täby. Hans ärende var då att representera Elettan och informera elever om facklig verksamhet.

Bland vännerna kallades Åke aldrig något annat än Fricka. En riktig Hjorthagskille som 1939, ett år gammal flyttade in på Artemisgatan 45, med mamma, pappa (gasverksarbetare) och farmor.

Mats Rehn, ordförande i Värtans IK

Allmänna flytt och express

Flyttar ni - då flyttar vi

PACKNING

FLYTT

STÄDNING

MAGASINERING

08-664 28 09

Vi erbjuder ett stort antal tjänster inom flytt, allt från packningen till den slutgiltiga städningen!

Allmänna Flytt & Express AB | Artemisgatan 47 | 115 42 Stockholm | Telefon 08-664 28 09 | E-poet info@allmannaflytt.se

Glimtar från Hjorthagen

2021

I tävlingen Årets Stockholmsbyggnad röstade stockholmarna fram Förskolan Anna till en hedrande andraplats.

Förskolan Hubertus invigdes 31 oktober av ordförande i Östermalms stadsdelsnämnd, Andréa Hedin (M).

Dagen efter invigde Andréa Hedin även Hjortgläntans öppna förskola och parklek. Verksamheterna har öppet varje vardag och du är välkommen!

Hjorthagen i sommarskrud, sedd från ovan. Foto: Mattias Hamrén.

Nyfiken på hur bina vid Kontorsvillan har det? Läs rapporten från bikupan på vaxer.stockholm, sök på biodling.

Tack för Värtastödet 2021 som gav 52 268 kr

Värtastödet har funnits i många år. Det är ett frivilligt stöd till klubbens verksamhet och till Värta-
bladet. Alla avtackas och för många är det ett sätt att hälsa till gamla vänner och bekanta.

I vårnumret redovisades gåvor för 22 615 kr. Här nedan är höstens summa 29 653 kr. Totalt 52 268 kr. Därtill kommer Måltian.

Värtastödet andra halvåret 2021:

Calle Millinger, Margot Stenström, Anders Rexhammar, Joel Wettborn, Caroline Walkner, Gösta Lindén, Sören Åman, Peter Holmgren, Gerd Wanlert, Ebba Heymowska, Mats Rehn, Rune Engman, Lasse "EPA" Eriksson, Agneta Müller, Familj Rolf Bergström, Karin Backmark, Joanna Edman, Claes Rydin, Sara Olsson, Lars Olof Johansson, Elliot Mure, Ulla Ström, Nadja Goliath, Nils Lagerlöf, Madeleine Jonsson, Hans Asplund, Hans Naumann, Annicka Lindblad, Kurt Werner, Åke Tvinghagen, Ingvar Larsson, Madeleine Jonsson, Barbro Eriksson, Titti o Leif Andersson, Michael Ulricson, Börje Söderström, Siv Persson, Sandra Zetterfalk, Hans Lindgren, Sonja Bergström, Hans Hidesten, Berit Nyberg, Lena Thebo, Per Wikström, Lars Carnerud, Lars Lundh, Toivanen-Thernström, Sven Grahn, Ingmarie Öhman, Filip Gretzer, Stig Bjarnestad, Anders Rexhammar, Ruben Lindberg, Thomas Mellin, Lena Thebo, Anna Schönberg, Marcus Sahlin, Hans-Erik Holmström, Kjell Keisu, Lena Finnman och Bengt Berg, Solveig Holmgren, Ove Lindgren

Summa 20 300 kr

Särskilt stöd för inställt valborgsfirande:

Martin Almlblad, Sofia Pauline Rasmus, Kiki Morsing, Adam Thelander, Mona Logård, Lillemor Hogendahl, Kerstin Lagercrantz, Evy Robertsen, Jan Brucek, Annika Ewing, Sofia Isoz, Eric Kinnander, Rolf Rudin, Inge Lindström, Mats Wigert, Lena Thebo, Gabriella Willstedt, Sarah af Sandberg, Saara Printz Werner, Sonja Bergström, Lena

Värtastödet 2022

Skänk valfritt belopp
till Värtans IK

Värtans IK plusgiro 25 93 93 – 7
eller
swish nr 123 602 35 84.

Ange "Stödet". Värtastödet är mycket viktigt för klubben och en förutsättning för att vi ska kunna ge ut denna tidning. Du avtackas i nästa nummer av Värta-
bladet.

Finnman, Sören Ehrle, Agneta Malmqvist, Titti o Leif Andersson, Maria Friberg Ruge, Ola Näslund, Kurt Werner, Lotta Haak, Eva Eyton, Magnus Jansson, Astrid Holmgren, Magnus Klint, Tobias Sköld, Magnus Kepinski Saari, Stefan Eriksson, Love Blomberg, Kerstin Markselius, Kerstin Fristedt, Jan Olson, Agneta ElvelingBertil Saari, Patricia Radler Smith, Kristina Jonsson Lju, Anita Gustafsson, Johanna Nerell, Lars Jonsson, Kaj o Barbro Forsgårdh, Ulla Britt Sällström

Summa 9 353 kr

Guldspansor (minst 1 000 kr)

Agneta Müller, Kurt Werner, Siv Persson, Thomas Mellin

Silverspansor (minst 500 kr)

Sören Åman, Lasse "EPA" Eriksson, Hans Asplund, Mats Rehn, Ola Näslund, Lotta Haak, Ingvar Larsson, Titti o Leif Andersson, Astrid Holmgren, Hans Lindgren, Hans Hidesten, Per Wikström, Lars Carnerud, Anita Gustafsson, Lena Thebo, Hans-Erik Holmström

Måltian (10 kr per mål som A-laget gjort i seriespelet. Blott elva matcher (på grund av pandemin) men i alla fall 27 mål = 270 kr.

Tack till:

Kerstin Kantzy, Anders Hoff, Rolf Rudin, Leif Eriksson, Kurt Werner, Leif Wahlström, Rolf Bergström, Tittit o Leif Andersson, Mats Rehn, Ann Katrin Angeklint, Hans Lindgren, Thomas Mellin, Anneli o Thomas Nilsson, Roger Mellin, Inge Lindström, Jan Olson, Bengt Berg o Lena Finnman, Jan Johansson, Peter Arghe, Totte Hettman, Jan Eric Carlsson, Bengt Sparrelid, Bengt Sundholm, Bo Sundholm, Anders Jansson

Frukost, lunch, middag..

På Tempo Hjorthagen står maten i centrum. Hos oss hittar du det mesta till dagens alla mål och alla ingivelser där emellan.

Hjärtligt välkomna till en ovanligt
välsorterad närbutik!

Följ oss gärna på Facebook, för att få koll på våra
senaste kampanjer och andra upptåg i butiken.

Du kan även gå in på Tempo.se och ange din e-postadress,
så får du veckans erbjudanden digitalt.

Hos oss hittar du även boken Hjorthagen och runtomkring,
som vi säljer till förmån för Värtans IK. Boken är ett måste för
alla oss som är intresserade av bygdens framväxt och historia.

Hjorthagen

Artemisgatan 17

Öppettider
Vardagar 7-21
Lör-sön 8-21

FULLSTÄNDIGA RÄTTIGHETER

Restaurang Hjorten (Bambina)

Artemisgatan 18 ☎ 664 55 07

ÄT HOS OSS – ELLER TA MED

Pizzor · Husmanskost · Sallader
Dagens tips · À la Carte

»Dagens« serveras 10.30–14

Mån–fre 10.30–21.30 ♦ Lör 11–21.30 ♦ Sön 11–21

En personlig och lokal bank

Välkommen till din
lokala bank på Gärdet.

Du träffar oss på
Värtavägen 69 och på
Storängsgatan 15.

handelsbanken.se/gardet
handelsbanken.se/norra_djurgardsstaden

Handelsbanken

CAFE & DELIKATESSER

Selma Deli

NORRA
DJURGÅRDSSTADEN

— FULLSTÄNDIGA RÄTTIGHETER —

Jaktgatan 4, Norra Djurgårdsstaden | Tel: 08-546 144 54
Info@selmadeli.se | selmadeli.se

Bildkonstnärernas Hjorthagen

Genom åren har duktiga amatörmålare förevigat olika Hjorthagsmotiv. Bland de allra flitigaste är Eric Olsén och bröderna Bertil och Gustav Wiséhn. Ingen av de tre finns längre i livet. En nutida professionell konstnär är amerikanen Todd Gordon, som ofta målat industrimiljöer, bland annat i Hjorthagen. Se tidningens omslag och www.toddgordon.com

I förra numret efterlyste jag nutida amatörer som målat Hjorthagsmotiv. Min förhoppning är att den här sidan ska kunna bli en följetong. Skicka bilder av dina målningar till mats.erik.rehn@gmail.com (tel 070 291 83 23). Jag kan även hjälpa till med att fotografera dina verk.

Todd Gordon, "Gasklockan 4",

Anonym elev från Gerlesborgsskolan fångar kvarteret Skytten.

Gunnel Frick Meijer, "Barn vid grinden"
(till T-banans nedgång från Artemisgatan)

Berit Nyberg, Hubertusgatan – Artemisgatan

Fler Hjorthagsmålningar

Gasverksvillorna av Gustav Wiséhn (1974). De sex gasverksvillorna låg i kvarteret mitt emot nutidens Kulturhus vid Artemisgatan/Andra gatan. De sex husen stod färdiga 1904 och rymde åtta lägenheter på ett rum och kök. Med tiden kallades villorna "Gröna villorna", men var ursprungligen rödmålade. I bakgrunden stenhuset Långkorven, färdigt 1923. Villorna revs 1956

Byggmästare Johanssons villa av Gustav Wiséhn (1975). Huset uppfördes av byggmästare Alfred Johansson 1899. Adressen var Artemisgatan/Andra gatan 12. Huset rymde en stor våning för byggmästarens familj på åtta rum och kök. Dessutom fanns i huset två enrumslägenheter och en enrumslägenhet. Äldsta dottern Eva, gift Platon, blev läkare och kallades "Hjorthagens ängel". Huset låg i hörnan Artemisgatan/Skogvaktargatan. Revs 1950.

Hjorthagens folkskola av Gustav Wiséhn (1974). Träskolan stod klar 1902. Till höger dasshuset med tio dörrar. I bakgrunden trähus längs Artemisgatan/Andra gatan. Sedan 1993 inrymmer folkskolehuset Gerlesborgsskolan, en konstskola.

Hjorthagens IP av Erik Olsén (1949). Till höger skymtar skolans matbespisning med idrottsplatsens omklädningsrum i bottenvåningen. Huset stod klart 1947. Idrottsplatsen invigdes i augusti 1934 och såg ut så här, med löparbanor och andra utrymmen för friidrott fram till 1980. Löparbanorna mm försvann och i stället skapades två naturgräsplaner för fotboll. Läktaren flyttades till solsidan. 2012 var en ny stor förändring klar med tre konstgräsplaner.

För oss handlar goda saker om mer än mat.

Vi på ICA Kvantum Värtan vill vara med och
göra skillnad och vara en god kraft i samhället.

Därför stödjer vi:

Värtans IK

Med passion för det goda.

Öppet alla dagar 7-22

Malmvägen 13, 115 41 Stockholm • Tel 08-599 03 300

ica.se/kvantumvartan

ICA
KVANTUM
Värtan

Ungdomssektionen

**Värtans IK:s Ungdomssektion har fotbollsverksamhet för 5-19-åringar
För tillfället ca 500 barn och ungdomar, ungefär lika många flickor som pojkar.
Inför årets säsong har vi 33 lag anmälda till S:t Eriks-Cupen.**

FÖR MER INFO: vartan.ungdom@gmail.com

PÅ NÄTET: laget.se/Vartans_IK

GILLA OSS PÅ FACEBOOK: Värtans IK Ungdomssektion

KNATTEFOTBOLLSSKOLAN: barn födda 2015, anmälan på laget.se/Vartans_IK

FOTBOLLSLEKIS: barn födda 2016, FULLBOKAT, väntelista på laget.se/Vartans_IK

F 07 tar steget upp till 11-spel.
Nya spelare kan kontakta roger.aule@gmail.com

Winning Ground. F11. Alla lag fick en match i Linköping Arena.

F 10 Regnmatch mot Djurgården.

F14 på besök ute på Lidingö.

P 10

P 12

P 05 U16

Winning Ground i Linköping. Sex Värtalag deltog.

Innebandy

Efter två inställda säsonger tycks det åtminstone just nu som att det blir mer normalt säsongen 21/22. Liksom för bowlingen ligger innebandyns säsong höst-vår.

Värtans IK:s innebandylag spelar i div 4 Stockholm Mellersta. Sammanhållande är liksom under

många år Fredrik Perlskog, nr 11 på bilden.

Bilden är tagen i Hjorthagshallen 10 oktober före spelårets första hemmamatch mot Westermalm. Matchen var målsnål och slutade 2 – 2.

Övre raden från vänster: Mathias Sjöqvist, Olle Lignell, Hampus Lindberg, Fredrik Perlskog, Jonas Qvarfordt, Johan Märfält, Max Örtendal, Richard Lindblom.

Nedre raden från vänster: Måns Örtendal, Teo Brissman, Johannes Åberg, Carl Willberg-Johnn & Harry Daggfeldt.

Vi finns
alltid nära
till hands.

Bästa bostadsaffären i Norra Djurgårdsstaden?

Funderar du på att byta bostad? Vi på Fastighetsbyrån har koll på bostadsmarknaden i allmänhet och ditt område i synnerhet. Vi hjälper dig gärna med dina frågor om bostadsmarknaden och funderingar kring både sälj- och köpprocessen. Välkommen att höra av dig för ett personligt eller digitalt möte.

Vi finns alltid nära till hands.

Fastighetsbyrån

Fastighetsbyrån i Norra Djurgårdsstaden
08-409 337 50 / fastighetsbyran.com

Värtans IK 1940

Bilden är tagen 1940 på Hjorthagens IP. I bakgrunden syns en del av de nybyggda barnrikshuset (1939). Värtan spelade i div 2, steget under Allsvenskan. Kommentatorerna är målvakten Bert Rudins i samband med en intervju 1982. Bert är pappa till Rolf (född 1944) i många år finlirare i Värtan i fotboll, bandy och hockey. An idag en stöttepelare i klubben på många sätt.

Bakre från vänster: Valter Söderman (en av Klubbens största genom tiderna), Niis "Hjula" Gustafsson (hård, ibland i överkant), Sture Sundqvist (elegan tekniker), Knut Hedman (nickspecialist, detta år "Stockholms centerforward"), Herbert Monthan (outstanding), Axel Monthan (snabb, kunde spela på alla platser i laget), Gunnar "GG" Gustafsson (snabb, skottfarlig).

Knästående från vänster: Oskar Monthan (silfvarg), Erik Granström (snabb, brytsäker), Bert Rudin (kanske klubbens bästa målvakt genom tiderna, red:s amm), Sture Persson (kämpe från Falköpings AIK), Gösta Rosell (enastående placeringsförmåga).

Ätta av de elva spelarna bodde det här året i Hjorthagen.